

KAKTUS

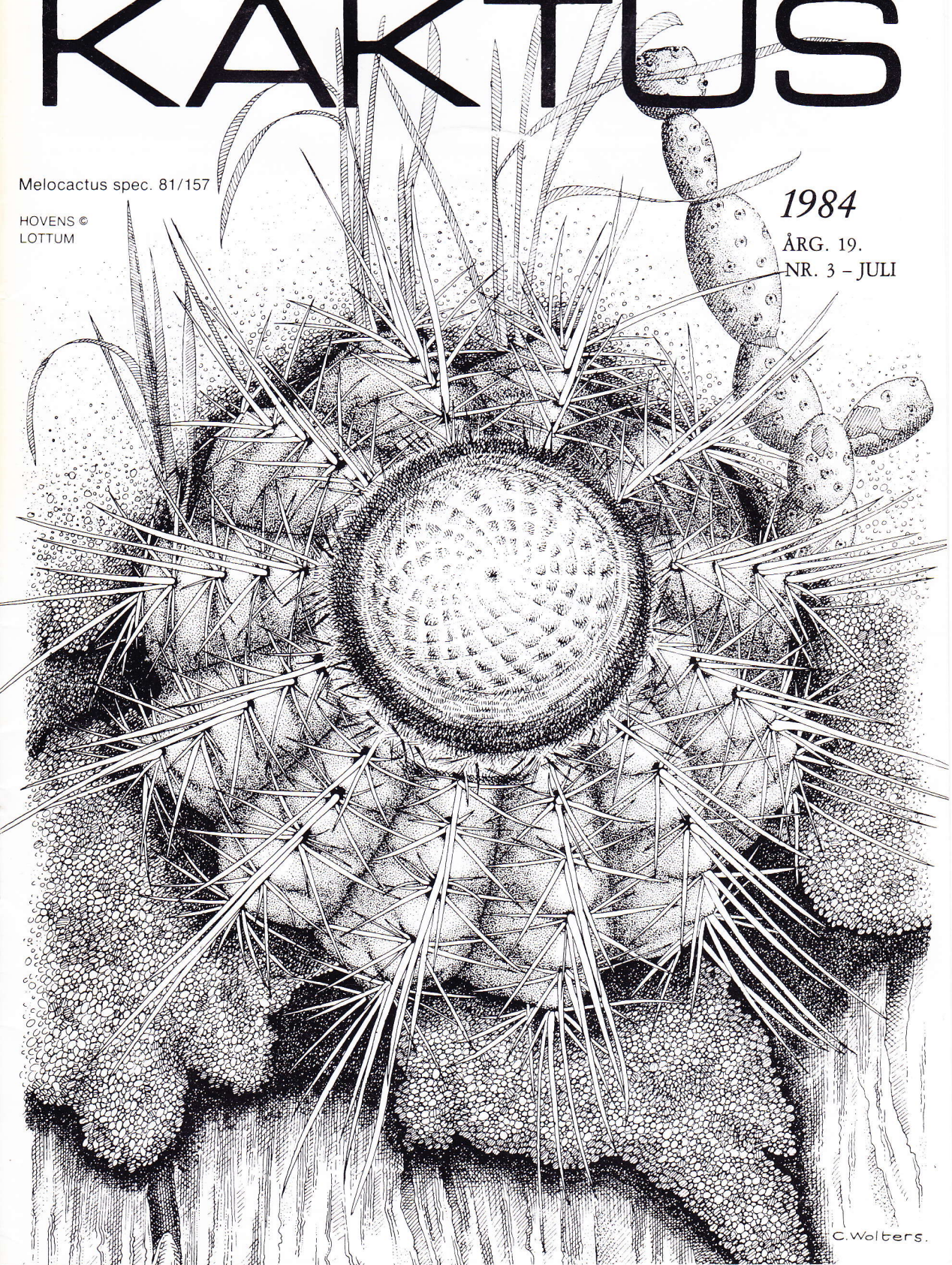
Melocactus spec. 81/157

HOVENS ©
LOTTUM

1984

ÅRG. 19.

NR. 3 - JULI

KAKTUS udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Bjarne Kjempff, Stordalvej 4, Løvel, 8800 Viborg, telf. (06) 699341
Tryk: Hagsholm Bogtryk & Offset, 8834 Hammershøj

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 100 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2700 Brønshøj. Giro-nr. 6578713 – About membership apply to mr. Otto Forum Sørensen.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

15. februar, 15. maj, 15. august, 5. november

Annoncepris: ¼ side 200 Dkr. – Preise für Anzeigen: ¼ Seite 200 Dkr. – Price for ads: ¼ page 200 Dkr.

Selskabets styrelse:

Formand: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, DK-2770 Kastrup, telf. (01) 516606.

Næstformand: Torbjörn Haldammen, PL 2501, S-17090 Fjärdhundra, telf. 0171-91574.

Ekstern sekretær: Find Aalbæk Madsen, Langedamsvej 11, DK-5500 Middelfart, telf. (09) 412856.

Intern sekretær: Jytte Thybo, Oustrup Fiskeri, Ørre, DK-7400 Herning, telf. (07) 136169.

Kasserer: Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2700 Brønshøj, telf. (02) 946174.

Bestyrer af diateket: Palle Carlsen, Tingvej 57, DK-8543 Hornslet, telf. (06) 994706.

Bibliotekar: Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-7400 Herning, telf. (07) 123282.

Redaktionsmedlemmer:

Cees van Ravens, Karisveien 122, N-2013 Skjetten.

Helmut Broogh, Am Beisenkamp 78, Wattenscheid, D-4630 Bochum 6.

Hans Keil, Lærkevej 17, D-2381 Ny Bjernt, Sydslesvig.

Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-7400 Herning.

Georg A. Sydow, Amagerbrogade 299, st. tv., DK-2300 København S.

Redaktør af »Meddelelser fra N.K.S.«:

Find Aalbæk Madsen, Langedamsvej 11, DK-5500 Middelfart.

Bibliotekar:

Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-7400 Herning, telf. (07) 123282.

Laseric Arne, Box 106, S-43063 Hindås, telf. 0301-10632.

Æresmedlem:

Otto Forum Sørensen.

Forsiden viser en Melocactus spec. 81 / 157 indsamlet af Hovens i Brasiliens Bahia-provins i 1981.

Red.

Dyrkning af *Gymnocalycium* (3)

Dette er 3. del af en artikel, der startede i KAKTUS nr. 1, 1984.

De arter, der bliver omtalt i denne artikel, omfatter bl.a. den meget variable *Gymnocalycium fleischerianum*. Derfor er det nødvendigt at omtale problemet omkring variation her. *G. fleischerianum* er specielt variabel både når det gælder tornedragten og antallet af ribber, men en vis grad af variation findes hos alle arter af *Gymnocalycium*. Man kan således ikke stole på antallet af torne pr. areol eller antallet af ribber, når man forsøger at bestemme en plante. Alle de detaljer, der tilsammen giver planten sit udseende tillige med blomster og frugter, må være grundlaget for navngivning. Man kan ofte genkende en plante ud fra dens fremtoning uden at være i stand til i detaljer at sige hvilke kendetegn, man lagde til grund for den konklusion. Kendskab til planterne er i det lange løb den bedste hjælp ved identificering.

Gymnocalycium fleischerianum Backeberg.
Denne fremragende plante fortjener uden tvivl at blive langt mere udbredt blandt kaktussamlere. Den gror villigt fra frø og blomstrer som lille frøplante. Legemet er glinsende grønt, og de ret store blomster er hvide med et lyserødt skær i svælget. Selv om den kommer fra Paraguay behøver denne art tilsyneladende ikke ekstra varme om vinteren, det sædvanlige frostfrie drivhus er tilstrækkeligt. Som ovenfor nævnt er *G. fleischerianum* meget variabel. Günther Moser, den kendte østrigske kaktussamler og *Gymnocalycium*-specialist, beskrev i 1970 i the National Cactus Journal i en artikel med 21 billeder den meget store variation, der kan findes ved denne art. Jeg har en del planter af *G. fleischerianum*, en del er stiklinger fra Moser's samling, og en del har jeg dyrket fra frø. Ingen af dem har givet mig kulturproblemer af nogen art. En del af dem skyder fra basis og danner grupper.

G. fleischerianum er nært beslægtet med *G. dendatum* og er en af de storfroede arter, som danner subgenus *Gymnocalycium* i Dr. Schütz's klassifikation.

Gymnocalycium michoga Fric ex Ito

Denne plante er værd at dyrke og er ret almindelig i samlinger. Det er tydeligt, at den er beslægtet med

G. mihanovichii, og den kommer også fra Paraguay, hvor den oprindeligt blev indsamlet af A. V. Fric i 1920'erne. Den blomstrer villigt som lille, og blomsterne er hvide eller off-white med en brunlig stribe ned ad kronbladene. Den gror ret lavt og har tendens til at forblive bred og fladtrykt frem for langsomt at blive søjleformet, som mange af arterne i denne gruppe gør.

A. V. Fric samlede og navngav mange sydamerikanske kaktus uden at overholde de nødvendige botaniske formaliteter, der skal til for at gøre navnene brugbare. Yoshio Ito skrev beskrivelserne af en del af disse planter, herunder af *G. michoga*, og lavede også selv nogle nye navne. Itos arbejde øgede navneforvirringen blandt de paraguayanske og nordargentiniske *Gymnocalycier*, og i hvert fald en del af disse navne er værdiløse. *G. michoga* hører til de mere acceptable navne.

Skønt nogle af de paraguayanske *Gymnocalycier* og andre kaktus fra dette land er noget følsomme over for vort klima, er *G. michoga* en ret robust plante, som ikke behøver ekstra vintervarme. Blomstringen forekommer ret sent på sæsonen og fortsætter langt ind i efteråret.

Gymnocalycium friedrichii (Werdermann)

Pazout

Denne meget smukke og velkendte plante kan lige så godt kaldes *Gymnocalycium mihanovichii* var. *friedrichii* Werdermann, som var dens første navn, men for en gangs skyld befinder jeg mig i nogen grad på »splitternes« (de som på grundlag af små forskelle deler en art op i flere arter i stedet for at kalde dem varieteter eller former. Red. anm.) side. Så længe *G. damsii* og *G. anisitsii* regnes for arter adskilt fra *G. mihanovichii*, forekommer det logisk også at acceptere *G. friedrichii* som en selvstændig art og ikke en varietet.

Det er en smuk og interessant art, let at dyrke fra frø og med en glimrende lyserød blomst. Der er en hel del røde pigmenter i disse planter, som det også er tilfældet hos de nære slægtninge fra Paraguays Chaco-provins, *G. mihanovichii* og *G. damsii*. Dette røde pigments tilstedeværelse er af og til skyld i fremkommelsen af vanskabte frøplanter med en klar

rød farve, som skyldes at de helt mangler klorofyl. Sådanne frøplanter overlever ikke, med mindre de bliver podet med det samme. Da de er uden klorofyl, kan de ikke udnytte sollyset til fotosyntesen, der giver energi til vækst.

Da de er uden klorofyl, er de ude af stand til at udføre fotosyntesen, som med solen som energikilde er forudsætningen for vækst. Det var to sådanne klorofylløse frøplanter, som E. Watanabe, en japansk kaktussamler, brugte til at lave den nu verdensberømte røde *Gymnocalycium*, som sælges overalt i millionvis.

G. friedrichii er en af de få *Gymnocalycium*, som klarer sig bedst, hvis de ikke får det for koldt om vinteren. Meget varme er ikke nødvendigt: min egen metode er at sætte dem nær varmekilden i stedet for i kulden ved glasset.

Vækstproblemer skyldes som regel for lille surhed i jorden. Disse paraguayanske planter behøver, efter min erfaring, en humusrig jord, så pH-værdien aldrig overstiger 7. I mere alkalisk jord standser rodvæksten, og planterne stagnerer.

Gymnocalycium tilcareense Schütz

Hvis man leder efter denne plante i gartneriernes kataloger vil man ofte finde den under *Brachycalycium tilcareense*. Den blev oprindeligt beskrevet af Backeberg i 1935 under navnet *Gymnocalycium saglionis* var. *tilcareense*, et navn som mange vil anse for acceptabelt i dag, men han forsøgte at rette sig efter nomenclatur-reglerne og give en latinsk diagnose. Senere fandt han ud af, at planten havde visse afvigelser, som retfærdiggjorde oprettelsen af en ny slægt, *Brachycalycium*, og han navngav den så *Brachycalycium tilcareense*. Mig har det altid forekommet, at de påståede afvigelser var enten ikke-eksisterende eller så ubetydelige, at det var uacceptabelt at oprette en ny slægt, og dette synspunkt deler jeg med øjeblikkets førende *Gymnocalycium*-eksperter.

Arten volder ingen dyrkningsproblemer. Det er en stor art, der ifølge Backeberg kan blive op til 40 cm. høj og 20 cm. bred. Den kortcylindriske form sammen med det korte blomsterrør, den urneformede blomst og tilstedeværelsen af furer på knuderne over areolerne er de træk, som forledte Backeberg til oprettelsen af en ny slægt. For mit eget vedkommende har jeg endnu ikke opdaget ovennævnte furer på mine planter, som på alle måder viser stor lighed med *G. saglione*. Blomsterne er hvide med et lyserødt skær og kommer først på større eksemplarer.

Planten findes i en højde af 2.000 m.o.h. ved Tilcara i Nordargentina.

Gymnocalycium saglione (Cels) Britton & Rose
Jeg synes at dette er en af de lettest dyrkelige af alle kaktus. Der er tilsyneladende ingen problemer, når bare planten stilles lyst og får normal vanding. Den er fortjent populær, selv om den ikke kan siges at blomstre særlig let som ung. En plante på 10-12 cm. i diameter bør blomstre regelmæssigt. Mindre planter kan blomstre, – jeg har set blomster i en plante på 7-8 cm. – men det er usædvanligt. Den kan nå en anelig størrelse: 30 cm. i diameter ifølge Backeberg. Lige som den meget nært beslægtede *G. tilcareense* har den hvide blomster, eventuelt med lyserødt skær, med kort rør. Tornene kan variere en hel del, og derfor er der navngivet en del varieteter (*albispinum*, *rubrispinum* etc.), men disse varietetsnavne er aldrig blevet offentliggjort korrekt.

G. saglione og *G. tilcareense* hører til i underslægten *Microsemineum* og er beslægtet med *G. pflanzii*.

Navnet ses ofte skrevet *G. saglionis*, men i dag anser man *G. saglione* for den korrekte måde. Den blev beskrevet i 1847. Den vokser i provinserne Catamarca, Tucuman og Salta i Argentina.

– fortsættes s. 58 –

(Figurtekster:)

For oven til venstre: *Gymnocalycium fleischerianum* Backeberg. En kraftig, ung plante med knopper. Bemærk de basale sideskud øverst i billedet.

For oven til højre: *Gymnocalycium michoga* Eric ex Ito. En meget villigtblomstrende plante med kraftige torne.

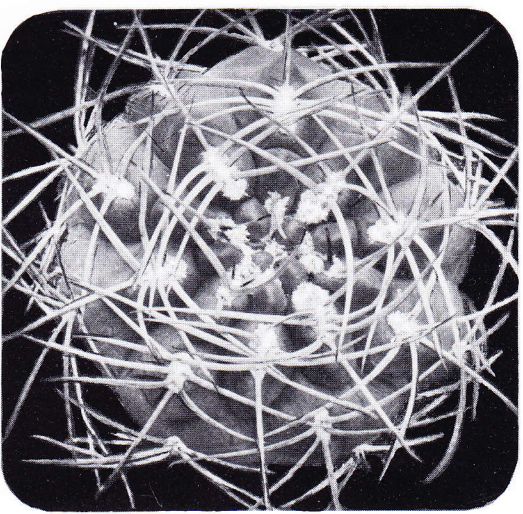
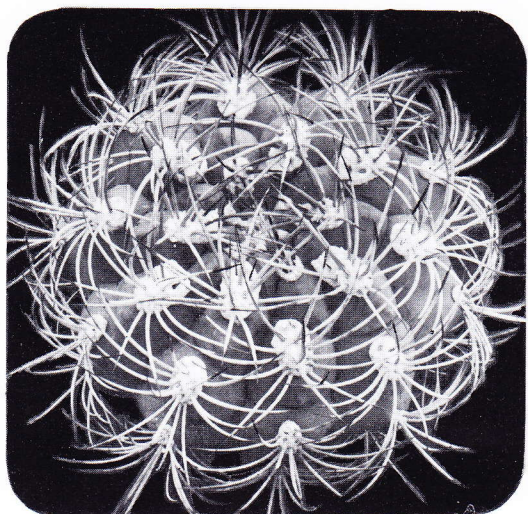
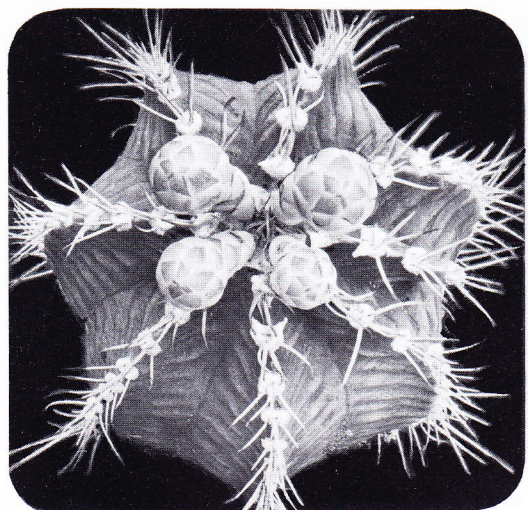
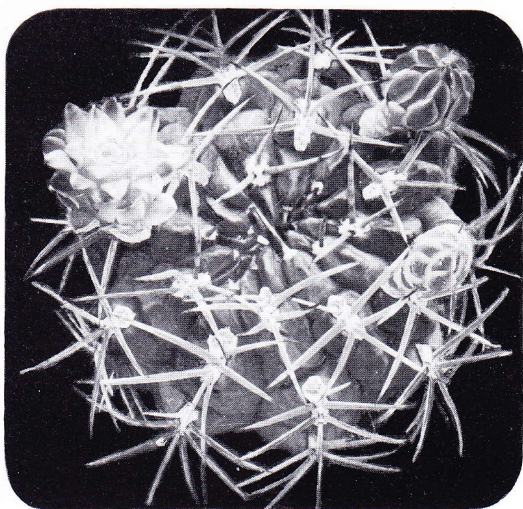
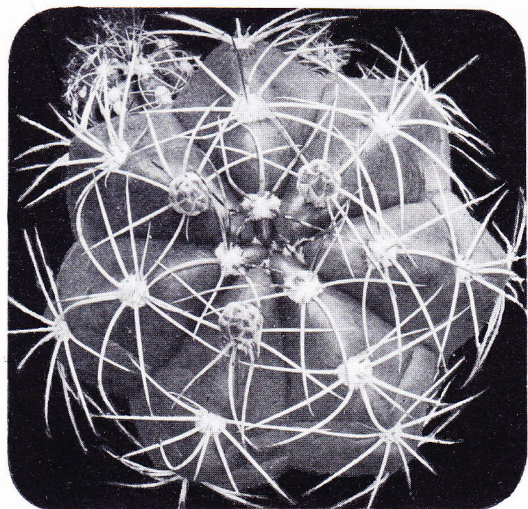
Midten til venstre: *Gymnocalycium friedrichii* (Werd.) Pazout. En karakteristisk og smuk art, som foretrækker lidt ekstra vintervarme.

Midten til højre: *Gymnocalycium tilcareense* Schütz. Denne art, der kan blive temmelig stor, er hårt beslægtet med *G. saglione*.

Nederst til venstre: *Gymnocalycium saglione* (Cels) Br. & R. En meget smuk art, som er let at dyrke.

Nederst til højre: *Gymnocalycium weissianum* Backeberg. Bevæbnet med lange torne. Denne art blomstrer villigt allerede som lille.

Fotos: Helmut Broogh.

PEPEROMIA

– Lidt om en stor slægt. –

Peperomia, som vist mange kender, er en meget stor gruppe planter. Stor er den, ikke mindst fordi så mange botanikere har beskæftiget sig med den. Der er nok ingen tvivl om, at de 1000 arter som slægten omfatter, kunne reduceres til langt under det halve, hvis en virkelig ekspert kiggede lidt alvorligt på dem. Selv den mindste variation er blevet beskrevet som selvstændige arter. Hvis man lægger mærke til de ofte meget store udbredelsesområder visse arter har, må man også kunne forestille sig hvor forskellige forhold de vokser under, ofte både meget højt og meget lavt. Det skal da give forskellighed i planterne, men det er som om vi ikke rigtig kan acceptere, at hvis to planter ikke er fuldstændig ens, så må det være 2 forskellige arter.

Peperomia er udbredt over meget store områder. De fleste kommer fra Peru og Ecuador, men også Brasilien har mange arter. Argentina er det sydligste område i S. Amerika, hvor de optræder. Også i Mellemamerika og Mexiko findes der adskillige. Desuden vokser de i N. såvel som S. Afrika, på Madagaskar, i Japan, på Java og Ceylon. På Galapagosøerne findes 5 arter, hvoraf 4 er endemiske, d.v.s. at de kun findes her. De vokser i tågeskovene på Scalesia træer, »Solsikketræer«. Jeg har samlet to arter her, nemlig *P. galapagensis* og *P. obtusilimba*. Begge voksende som epifytter i kraftig skygge og meget fugtigt. Nu dyrker jeg dem i kaktushuset, hvor de står i direkte sol, frit udplantet mellem kaktus, og får om vinteren næsten ingen vand. Temperaturen ligger som minimum på 8-10 grader og det må nok siges at være temmelig forskelligt fra hvad de er vant til på Galapagos. Planterne ser nu helt anderledes ud end da jeg samlede dem, men de vokser fint, og kan tåle den noget koldere behandling her. Jeg skal dog nok med det samme sige, at ikke alle *P.* tåler at dyrkes så koldt.

Peperomia har nu fået sin egen familie. Peperomiaceae. Tidligere hørte de til Piperaceae, som er samme familie som peberplanten er i. Peperomia er græsk og hentyder til det ikke bare lignende, men også familiemæssigt nære slægtskab med peber.

Peperomia har været dyrket som stueplanter i mange år. Hvem kender ikke »radiatorplanten«. *P. argyreia* hedder den nu, tidligere hed den *P. sandersii*. Radiatorplanten blev den kaldt, fordi selv på radiatoren

kunne den gro, og det siger lidt om, hvor meget de kan tåle og hvor lette de er at dyrke. Men også en lang række andre *P.* har været brugt til stuebrug, f.eks. *P. caperata*, »Muschale«, som er det danske navn på stort set hele slægten. *P. caperata* har som mange andre *P.* meget velduftende blade, især hvis man rører lidt ved dem afgiver de en lidt anisliggende duft.

Begge fotos viser *P. obtusilimba*.

P. galioides.

Begge fotos viser *P. galapagensis*.

De to nederste fotos viser *P. dolabriformis*.

Er *Peperomia* sukkulenter?

Ja, det kan jo nok diskuteres, hvor mange af dem der er det og det er naturligvis dem, vi skal kigge lidt på.

En stor del af *P.* vokser, som allerede omtalt, som epifytter. Altså på samme måde som mange Orchideer og Bromelier, på træer ofte i halvskygge, men også i dyb skygge. Det er dog ikke ensbetydende med, at selv om de vokser som epifytter i naturen også skal dyrkes som sådan i vore samlinger, idet de fleste epifytter som regel vokser udmærket i potter. Mange *P.* vokser i bjerge, altså på sten, ofte meget fugtigt i små sprækker i mos eller lignende.

Vil man dyrke *P.* skal det nok ikke være for blomsternes skyld. De er oftest kedelige, hvis man ikke ser dem i en lup. Så er de dog meget smukke, men det er nok de færreste der foretrækker at se dem på den måde. De holder heller ikke ret længe. Men bladene er smukke, og det er absolut grund nok til at dyrke dem. En meget stor fordel er at *P.* kan gro i selv et nordvindue, hvor det ofte kniber med at dyrke kaktus eller andre sukkulenter. En lang række *P.* findes der brogetbladede former af. De er ofte meget dyrkede som potteplanter, da en del mennesker finder dem særligt smukke, men de kan være noget mere følsomme end de grønne overfor både temperatur, lys, vand og gødning.

Dyrkning af *Peperomia*

Jorden. En let og god jord til *P.* kan bestå af spagnum, grus, leca og gerne nogle ikke helt rådne blade fra kompostbunken.

Vanding. De varme typer vandes hele året, dog noget mindre om vinteren. Gerne med regnvand, hvis det kan skaffes, men er dog ingen betingelse. Gødning vil de fleste *P.* gerne have, dog kun om sommeren. Ved for meget kvælstof kan de brogede *P.* blive misdannede. De kolde typer, og med det mener jeg minimumstemperaturer på 6-8 grader, skal stå absolut tørt om vinteren for at kunne klare så lave temperaturer.

Formering. Man kan let så *P.*, hvis man kan skaffe frø! Så dem som andre sukkulenter og prikl dem ret tidligt ud, da de let får svampeangreb. Frøet er meget fint og behøver ikke at blive dækket. Stiklinger er også lette at tage, idet man både kan lave blad- og stængelstiklinger. Om foråret er det ingen problem at få rod på dem.

Her følger en gennemgang af nogle af de kolde arter og samtidig mest dyrkede.

Peperomia galapagensis. Hook. fil.

Fra Galapagosøerne. En lille småbladet tæt plante, som i naturen bliver mørkebrun på bladene. I kultur bliver den det kun i bladkanten. 10-12 cm. høj.

Peperomia galioides. H.B.K.

Fra tropisk Amerika. Den måske allermest varierende af alle *P.*. Den er så forskellig, at man ofte skulle tro, det var forsk. arter, der var tale om. Den kan være en lille fyr på 2-3 cm., men også en lang plante på 30-40 cm. længde. Stænglen kan være orange eller grøn, bladene kan variere fra ganske små, 2-3 mm., op til 1,5-2 cm. længde.

Peperomia dolabriformis. H.B.K.

Fra Peru. Det er en af de mest dyrkede *P.* i sukkulentsamlingerne. Den kan i løbet af nogle år komme til at ligne et lille dværgtræ. Ligesom en del andre *P.* har den »vinduer« i bladene, på samme måde som vi kender det fra *Fenestraria*. Kan blive 30-40 cm. høj.

Peperomia nivalis. Miq.

Fra Peru. *Nivalis* betyder: »Den der vokser under sne«, og det betyder naturligvis, at den kan vokse, hvor der er meget koldt. Jeg vil dog ikke anbefale at dyrke den i haven. Det er en smuk plante, krybende med glasklare bladkanter. Bliver 5 cm. høj.

Peperomia peltolimba. C.DC. ex Trel.

Fra Nicaragua. Den har store hjerteformede lysgrønne blade, der er noget anderledes end de andre kolde *P.*. Bliver 10-12 cm. høj.

Peperomia praeruptorum. Trel.

Fra Peru. Den har rødbrune blade, som er stærkt hårede. De bliver ikke så røde om vinteren som om sommeren. En type som er god og let at dyrke. Bliver 10-20 cm. høj.

Peperomia pruinosa. Trel.

Fra Peru. Absolut perlen blandt *P.*. Den er smuk og letdyrkelig. Bladene er små og tætsiddende. De er dækket med et fint lag støv og de sidder så tæt så stænglen ikke ses. Den bliver ikke stor, kun 10-12 cm. høj, og deler sig villigt ved roden. Meget anbefalelsesværdig.

Peperomia prostrata. B.S. Williams ex

M.T. Mast. & T. Moore

En kulturform. En morsom plante som ligner en *Ceropegia woodii*. (Hjerteranke). Den bliver lige så lang som denne, men er efter min mening smukke-

P. nivalis.

P. praeruptorum.

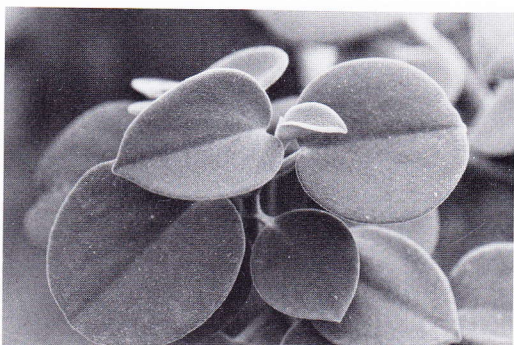
P. peltimba.

P. postrata.

P. pruinosa.

P. incana.

re. Bladene er fint nervede. Den tåler ikke så kraftig udtørring om vinteren og heller ikke så lave temperaturer. Den findes ikke i naturen, og man ved ikke med sikkerhed fra hvilke planter den er fremkrydset. Bliger kun 2 cm. høj, men er lang, meget lang, og en fin ampleplante.

Det var lidt om nogle kolde P.. Jeg har kun medtaget de mest forskellige, men også nogle af de mest varierende varme arter vil jeg nævne i det følgende.

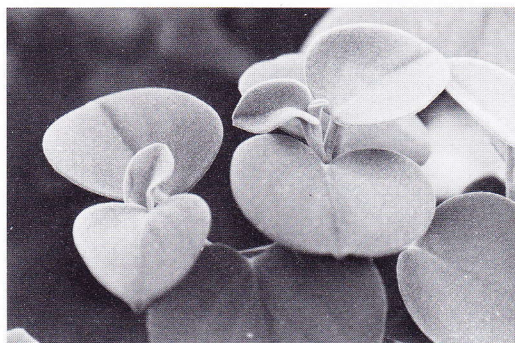
Peperomia incana. (Haw.) Hook.

Fra S.-Brasilien. En P. som ligner en Begonia, med hvidfildede hjerteformede blade. Det bliver en smuk, høj plante. Ca. 30-50 cm. og dyrkes ved 12-14 grader.

Peperomia quadrangularis.

(Thomps.) A. Dietr.

Fra trop. Amerika. Igen en krybende type, som har 4-kantede stængler og smukt nervede blade. En let-dyrkelig plante. Temperatur 10-18 grader.

P. incana.

P. quadrangularis.

Jeg håber, at denne lille gennemgang af nogle få arter, kan give lyst til at dyrke nogle af dem. De er gennemgående lette at have med at gøre. God fornøjelse!

Jørgen Damgård.

Alle fotos af Jørgen Damgård.

Kilder:

- Flora de Cuba.* 1951
- Flora of Guatemala.* 1952
- Flora of Surinam.* 1957
- Flora of Costa Rica. Fieldiana* 35. 1972
- Flora of Peru* 2. 1936 Trelease.
- Flora of Puerto Rico and the Virgin Isl.* 1924
- Flora of Bermuda.* 1918 Britton N.L.
- A bibliography of the family Piperaceae.* 1964
- Piperaceae of Brasil* 3. 1974
- Miquel F. A. W. *Piperaceae* 1846.
- Dahlstedt H. *Stud. S.- and C.-Amer. Peperomica* 1900
- Trelease and Yunker. *The Pip. og N.- and S.-America* 1950
- Yuncker. *Pip. Argentina, Bolivia, Chile* 1953
- Adams C. D. *Flower. plants of Jamaica* 1972
- Dürl R. *Die Pepe. arten Afrikas* 1973
- Hortus Third 1976
- Exotica* 4. 1982

fortsat fra s. 52:

Gymnocalycium weissianum Backeberg

Denne art er ikke særlig almindelig i samlinger, selv om den er ret nem at dyrke og blomstrer let allerede som lille. Den tilhører en gruppe af meget nært beslægtede arter, som man finder på højderne omkring Mazan på grænsen mellem Catamarca og La Rioja i Argentina, og den kunne godt betragtes som en form af *G. mazanense*.

Jeg har ikke haft nogen problemer med at dyrke denne plante. Blomsterne er lyserøde og kommer villigt tidligt på sommeren.

G. weissianum hører til underslægten *Microseminum*. En mere mørkblomstret form blev navngivet af Backeberg som *var. atroroseum*.

E. W. Putnam.

(Oversættelse: Erik Holm).

Kilder:

- G. Moser: *How variable can a cactus species be?*, *Nat. Cact. & Succ.* J 25 (2), 34. (1970).
- C. Backeberg: *Die Cactaceae*, 111, 1786 (1959).

Indblik i en privatsamling. I forgrunden en del *Coryphantha*'er og bagerst ses nogle store eksemplarer af *Astrophytum* og *Echinocactus grusonii*.

Foto: Helmut Broogh.

Setiechinopsis mirabilis De Hars

Bliver i sin Argentinske hjemegn kaldt »Flor de la oration« (Tilbedelsens blomst). Den tiltalende lille plante har kun en diameter på 2-3 cm. og bliver kun sjældent mere end 10 cm. høj. Knopperne kommer frem nær toppen og er 6-10 cm. lange, og åbner sig nær solnedgang med duftende, smalbladede, hvide blomster på ca. 6 cm. bredde. Næste morgen er planten afblomstret. Billedsekvensen viser blomstringen optaget på følgende tidspunkter:

Kl. 18

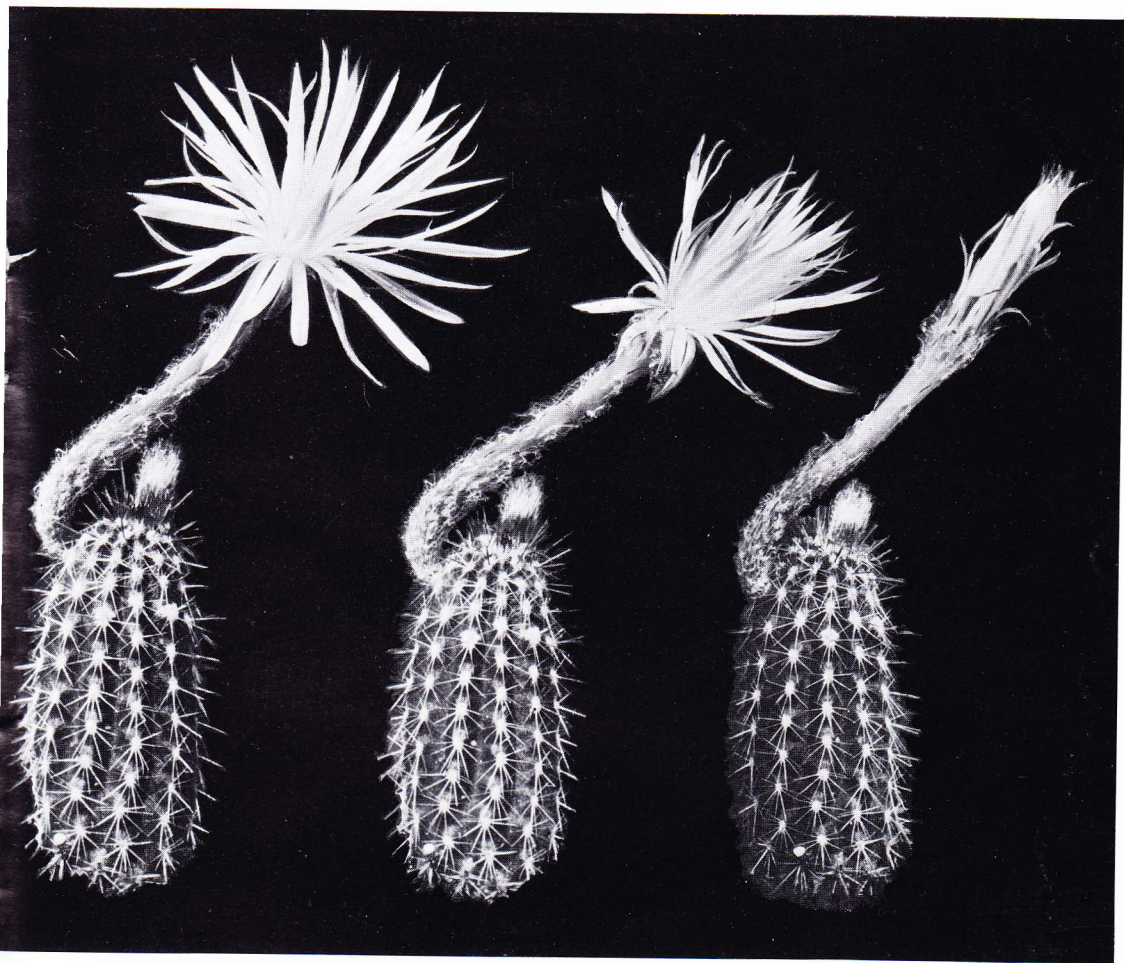
Kl. 19

Kl. 20

Kl. 21

Kl. 02

Kl. 06

Crassula teres Marl.

C. teres, som stammer fra sydvestafrika, ligner *Crassula barklyi* meget og har været under mistanke for at være en hybrid. De brede, rundede blade danner tilsammen en søjle, i hvis top de stængelløse, hvide blomster fremkommer. Bemærk iøvrigt at den som mange andre *Crassula*er er vintervokser.

Fotos: Helmut Broogh.

Frilandskaktus fra A til Z

Efter næsten 24 års arbejde med frostsistente sukkulenter havde jeg håbet at kunne sætte punktum med et værk, der belyste dette emne i alle dets aspekter. Sprogligt er Danmark for lille et område til noget sådant, i og med, at nye planter, ny viden er dukket op, der vanskeliggør en definitiv afslutning. Men hovedindholdet er nu klar til offentliggørelse, og jeg finder det naturligt, at dette finder sted i dansk kaktustidskrift.

Det siger sig selv, at der ikke kan blive plads til alt, men jeg håber at indholdet vil være en vejviser i den labyrinth, der hedder frostsistente sukkulenter.

Autorer som Backeberg, Schumann, Engelmänn, Britton & Rose, Ritter, Buxbaum, L. Benson, står for os som lysende eksempler på fremragende kaktusforskere, men vi må lige gøre os klart, at ingen, ej heller undertegnede, er perfekte. At fejl og misforståelser stadig florerer i kaktuslitteraturen skuffer mig, især da alle internationalt kendte autorer har haft finansiell støtte fra mange fonde og universiteter, derudover har der stået et omfangsrigt bibliotek til deres rådighed. På begge områder har jeg været lidt handicappet, men alligevel er det lykkedes mig at finde ældre og hidtil ukendte kilder. I nyere tid, er mange navne blevet ændret, f.eks. skal man finde *Sclerocactus* under *Ferocactus*, *Coryphantha* under *Escobaria*, o.s.v., for ikke at skabe yderlig forvirring, vil jeg bibeholde de mest kendte navne, og henvise til afsnittet dokumentation. Mange navne er blevet forkastet, da der ikke foreligger en gyldig latinsk diagnose, intet er mere forkert, disse findes ofte i anden litteratur end kaktuslitteraturen.

Når man beskriver et så vanskeligt område som frostsistente sukkulenter, er det umuligt at holde sig til en Autor, men i hovedtræk bruger jeg C. Backeberg, som næsten alle benytter sig af idag, ellers ville et nyoptryk af hans 6 binds værk, heller ikke have været foretaget. I en del tilfælde benytter jeg dog L. Benson, selv om han vil få svært at slå igennem med sit nye værk, især dokumenterer han sit ukendskab til originale kloner, der kom til Europa i årene 1850-1897, og som stadig findes i kultur.

Jeg vil nu kortfattet og i alfabetisk rækkefølge nævne alle kendte og ukendte frilandskaktus, samt deres

synonymer, hvor det har betydning. Hvor jeg er uenig med andre autorer, vil der blive givet en kortfattet redegørelse.

Andre sukkulenter, især de nye fra Afrika, vil blive behandlet i en anden artikel.

Argentina.

Alle afprøvet her i landet.

Austrocactus hibernus Ritter (Chile)

- *sp. B-84* (Kiesling) Argentina
- *patagonicus* (Web.) Backbg.
- *bertinii* (Cels.) Br. & R.
- *coxii*, syn. *duzenii* (K. Sch.) Backbg.
- *gracilis* Backbg.

Vanskelig på egne rødder, podet på *Opuntia fragilis*.

Pterocactus australis (Web.) Backbg.

- *fischeri* Br. & R.
- *hickenii* Br. & R.
- *pumilus* Br. & R.
- *skottsbergii* (Br. & R.) Backbg.
- *tuberosus* (Pfeiff.) Br. & R.
- *dicipiens* Gürke
- *gonjianii*
- *megliolii*
- *reticulatus*
- *araucanus*

De sidstnævnte er uden Autor, da planterne er nyheder fra Darwin Instituttet i Argentina. Planterne er fuldt hårdføre, men trives bedst på *O. fragilis* eller anden frilandskaktus.

Maihuenia brachydelphys (K. Sch.) K. Sch.

- *phillipii* (Web.) Web. Chile
- *poepeggii* (Otto) Web. non Speg. Chile
- *valentinii* Speg.
- *tehuelches* Speg. 1902
- *patagonica* (Phil.) Speg. non valid, se *tehuelches*
- *albolanata* sp. n. Ritt.
- *f. viridulispina* Ritt.
- *latispina* Ritt.
- *cumulata* sp. n. Ritt.
- *sp. 162*

Maibuenia latispina er ikke i kultur, iflg. Ritters oplysninger er planten fundet i samme område som *Maibuenia brachydelphys*, hvorfor jeg vil sætte et spørgsmålstegn ved Ritters fund.

Frilandsopuntia i Nordeuropa.

Opuntia acanthocarpa (Cylindropuntia) Eng. & Big.
Big.

- — *v. coloradensis*
- *albispino-rhodantha-salmonea* Späth Hort. 1897
- *albispino-xanthostemma-rubra* Späth Hort. 1897
- *allairei* Griff = *O. humifusa*. Backeberg anser den for en form af *O. macrorhiza*.
- *alta* = *O. engelmannii*
- *ammophila* Small = *O. humifusa*
- *angustata* Eng. = *O. phaeacantha v. major* Eng.
- *antillana* Br. & R. *O. cubensis*.
- »Apache« Collection Sydow, Copenhagen. Import Dakota. Hybrid *O. rutila* X *O. polyacantha*
- *arborescens* Eng. *O. imbricata* Haw.
- *arenaria* Eng.
- *arizonica*. *O. phaeacantha v. major*.
- *arizonica v. fulgens*. Hort. W. Haage 1932. Red Flower.
- *arkansana*. *O. rafinesquei v. arkansana* Hort. = *O. humifusa*.
- *armata* Backbg. Muligvis en *O. fragilis*-hybrid der kultiveres.
- *atrispina* Griff.
- *aurea*, *O. basilaris v. aurea* (Baxt.) W. T. Marshall.
- *barbata*, hybrid *O. erinacea* X *O. fragilis*.
- *barbata v. gracillima*, samme baggrund.
- *barkleyana* (*Micropuntia*) Daston.
- *basilaris* Eng. & Big. Kun planter fra Utah er hårdføre, samme højde som *O. basilaris v. aurea*, 2.700 m.
- *basilaris v. aurea* (Baxt.) W. T. Marshall. Ofte indkrydset med *Opuntia erinacea v. utahensis*.
- *bulbispina*, kultiveres i mange botaniske haver, alle er *O. fragilis*.
- *basilaris v. whitneyana* Baxter.
- *brachyarthra* = *O. fragilis v. brachyarthra* (Eng. & Big.) Coult.
- *brachyclada*, under dette navn kultiveres ofte *O. pachyclada*.

- *v. rosea*, forveksles ofte i botaniske haver, især i Østeuropa med *O. basilaris v. brachyclada* (Griff.) Munz.
- *calicicola* Wherry. *O. humifusa* hos nogle Autorer.
- *californica* Knuth = *O. parryi v. serpentina* (Eng.) Benson
- *camanchica* = *O. phaeacantha*
- *cantabrigiensis* Lynch = *O. lindheimeri v. cuija* (Griff. & Hare) Benson
- *cervicornis* sjælden naturhybrid Späth 1905. Linz Bot. Have.
- *clavata* (*Corynopuntia*) (Eng.) Knuth

Opuntia compressa = *O. humifusa*

- — *v. allairei*
- — *v. ammophila*
- — *v. austrina*
- — *v. fuscoatra*
- — *v. grandiflora* = *O. macrorhiza*
- — *v. humifusa*
- — *v. macrorhiza* = *O. macrorhiza*
- — *v. microsperma*
- — *v. stenochila* = *O. macrorhiza v. macrorhiza*
- *corrugata* = *O. longispina v. corrugata* Hort.
- »Crystal Tide«. Collection Sydow, Copenhagen. Import Dakota
- *cubensis* Br. & R. Ikke hårdfør, kultivarer under dette navn ikke ægte
- *cymochila* = *O. macrorhiza* hos nogle Autorer.
- — *v. montana* også udfør *O. macrorhiza*
- *davisii* = *O. tunicata v. davisii* (Eng. & Big.) L. Benson
- »Desert Splendor« Collection Sydow, Copenhagen. Import Dakota. Hybrid. *O. basilaris* X *O. polyacantha*
- *drummondii* Graham. = *O. pusilla* (Haworth) Nutt. hos nogle Autorer
- *echinocarpa* Eng. & Big. (*Cylindropuntia*)
- *ellisiana* hybrid fra Texas, + 16 grader.
- *engelmannii* SD = *O. phaeacantha v. major* hos L. Benson
- — *v. alta* Griff. = *Opuntia lindheimeri* hos nogle Autorer.
- — *v. canacapa*
- — *v. cuija*, = *Opuntia lindheimeri v. cuija*, (Griff.) L. Benson.
- — *v. cyclodes*, = *Opuntia phaeacantha v. major*, Engelmann.
- — *v. discata*, = *Opuntia phaeacantha v. discata*, (Griff.) Ben. & Walk.

- *v. dulcis*, = *Opuntia phaeacantha v. phaeacantha*, Engelmänn.
- *v. flavescens*, = *Opuntia phaeacantha v. major*.
- *v. flexispina*, = *Opuntia strigil v. flexospina*. (Griff.) L. Benson.
- *v. flexospina*, = samme som ovennævnte.
- *v. fuscoatra*, = *Opuntia humifusa v. humifusa*. (Raf.) Raf.
- *v. linguiformis*, = *Opuntia lindheimeri v. linguiformis*. (Griff.) L. Benson.
- *v. littoralis*, = *Opuntia littoralis v. littoralis*, Eng.
- *v. megacarpa*, = *Opuntia phaeacantha v. discata*, (Griff.) Bens. & Walk.
- *v. occidentalis*, = *Opuntia strigil v. flexospina*, (Griff.) L. Bens.
- *v. subarmata*, = tilhører en hybrid population.
- *v. taxana*, = *Opuntia lindheimeri v. lindheimeri*. Engelmänn.
- *v. wootonii*, = *Opuntia phaeacantha v. wootonii* (Griff.) L. Benson.
- *erinacea v. erinacea* Eng. & Big.
- *v. colombiana* (Eng. & Big.) L. Benson.
- *v. juniperina* – ugyldigt.
- *v. rhodantha* – ugyldigt.
- *v. ursina* (Weber) Parish.
- *v. utahensis* (Eng.) L. Benson. Benson fører alle *O. rhodantha* og *O. xanthostemma* under dette navn, må bero på ukendskab til de i Europa kultiverede arter, som har været i kultur siden 1896, og for mange af dem foreligger »fødselsattest«. Se afsnit Dokumentation.
- *v. xanthostemma* – ugyldigt.
- *fragilis v. fragilis* (Nutt.) Haw. Britisk Columbia 58°15'N.
- *v. brachyarthra* (Eng.) Coult.
- *v. caespitosa* (Nutt.) f. af Späth ex Schelle.
- *v. denudata* Wiegand & Backeberg.
- *v. flora rosea* cultivar.
- *v. frutescens* – ugyldigt.
- *v. parviconspicua* Backeberg.
- *v. tuberiformis*.
- *v. wiegandii*, Utah, originalklon fra Wiegandii's samling.
- *fulgida v. fulgida* Eng. (*Cylindropuntia*).
- *fusicaulis* cultivar Griff. 1908 + 8 grader.
- *gracilicylindrica* Wie. & Backbg. (*Micro-puntia*) *Opuntia* gr. Rowley.
- *grandiflora* Eng. synonym for *O. macrorhiza*.
- *grandis* Pfeiff. Frostresistent. Se Monatschrift f. Kakteenkunde 14: s. 172-2.
- *greeniei* Eng. ex Coulter. synonym for *O. macrorhiza*.
- »Greenland« hybrid: *O. fragilis* X *O. rutila* (Sydow, Copenhagen).
- *haematocarpa*, er *O. lindheimeri v. lindheimeri* Eng.
- *howeyi* Purpus.
- *humifusa*.
- *v. ammophila* (Small) L. Benson.
- *v. austrina* (Small) Dress.
- *f. Deneb cultivar*, fundet i Freising, Vesttyskland.
- *v. humifusa* (Raf.) Rafinesque.
- *v. allarei* = *O. humifusa v. humifusa*.
- *v. fuscoatra* = *O. humifusa v. humifusa*.
- *v. grandiflora* = *O. macrorhiza v. macrorhiza*.
- *v. macrorhiza*, navn bibeholdes under cultivar, idet den er den eneste der re-monterer, indført fra England af Thomson, Jylland.
- *v. microsperma* = *O. humifusa v. humifusa*.
- *v. parva* = *O. humifusa v. humifusa*.
- *v. stenochila* er *O. macrorhiza*.
- *v. vasey* = *O. littoralis v. vasey*.
- *humilis* – navn sikkert falsk, men solgt af W. Haage Erfurt 1942 (Tekst: »Walzenförmige Glieder, Winterhart«). Hybrid: *O. fragilis* x *O. rutila*.
- *hystericina* = *O. erinacea*.
- *v. bensonii*.
- *v. nicholii*.
- *v. ursina*, alle navne ugyldige.
- *imbricata v. imbricata* Haworth (*Cylindropuntia*).
- *v. argentea* Anthony.
- *f. rosea*.
- *juniperina* Br. & Rose. *O. polyacantha*.
- *leptocaulis* DeCandolle (*Cylindropuntia*).
- *littoralis v. littoralis* Eng.
- *v. piercei* (Fosberg) Benson & Wal-kington.
- *v. martiniana* (L. Benson) L. Benson.
- *lubrica* = *O. basilaris*.
- *macrocentra v. martiniana* = *O. littoralis v. martiniana*.
- *v. minor* = *O. atrispina* Griff.

- *martiniana*, (L. Benson) Parfitt. Syst. Bot. 5-(4) 416.-1981.
- *macrorhiza v. macrorhiza* Engelmänn.
- — *v. pattsi* (Salm-Dyck) L. Benson.
- *megacantha (ficus indica)*, ÷ 14 grader.
- *mesacantha* = *O. humifusa*.
- *missouriensis* = *O. polyacantha*.
- *mojavensis* = *O. phaeacantha v. mojaven-sis*.
- *nana* = *O. humifusa*.
- *nicholii* L. Benson, Utah.
- *occidentalis* Haage, 1934, Winterhart. Gyldigt hos Backeberg, men = *O. phaeacantha v. discata* hos L. Benson.
- *oplocarpa* = *O. macrorhiza*.
- *peckii* Backeberg.
- *pachyartha flava*. Cultivar. Purpus, 1992, Colorado.
- *pachyclada v. rosea*. Cultivar. Purpus, 1992 Colorado.
- *pachyclade v. spaethiana*. Purpus, 1895.

For alle tre ovennævnte naturhybrider gælder, at de er registrerede, og senere solgt gennem Späth Berlin. Alle har deres berettigelse som hybrider, med *O. rutila* X *O. rhodantha* og *O. polyacantha* som baggrund. De nøjagtige findesteder, beskrivelser, samt højde findes i Rehnelts delvis ukendte artikel, i Hesdöfers Monatshefte, med fotos af originalplanterne. Se dokumentation.

fortsættes –

Georg A. Südw.

Acanthocalycium peitscherianum

Acanthocalycium är kanske inte det släkte man först kastar sig över när man börjar med kaktusodling. Släktet innehåller dock en del trevliga och lättodlade arter. En av dem är *A. peitscherianum* som liksom de andra kommer från Argentina. Den växer klotformigt med mörkgrön växtkropp uppdelad i ganska skarpa åsar. Taggarna är gråbruna. Några stora vita blommor kommer villigt varje år.

Torbjörn Haldammen

SÅ KAN DET GÅ

Hösten 1979 kom min son till mig och sa »Far, jag har en kaktus i mitt fönster som er konstig ut«. Eftersom jag i ett flertal år sysslat med vanliga krukväxter och ansåg mig själv vara något av en expert, sa jag lugnt att »jag skall titta på den«. Kaktusen hette *Seti-Echinopsis mirabilis* och hade sannerligen fått några underliga utväxter, så jag tog ner den i köket för närmare studier. Två nätter senare blommade den och jag väckte både far och barn för att beundra blomprakten. Då ställde jag samma fråga till mig själv som många av mina besökare gör idag, kan en kaktus blomma??

Så kan det alltså börja denna lidelse för kaktusar som numera gör att både fru och barn stönar ved åsynen av ett växthus, för då vet dom att Far ska stanna och titta och prata i all oändelighet. Visserligen har jag långt kvar till min idol Brian Lamb som har 10.000 arter i sina växthus men redan nu tror jag att jag är störst i västverige med mina 430 arter.

Sommaren 1983 blev mitt gamla växthus för trångt och jag byggde mig ett nytt professionellt hus på 4,40 x 9 meter med 310 cm. takhöjd. Istället för glas valde jag 16 mm. isolerplastplattor, grunden gjöts som till ett vanligt hus och 80 cm. höga sidoväggar murades upp av Lecasten. Som värmekälla har jag en termostattyrd fläkt på 10 kW som hittills har visat sig bra men dyr i drift.

I augusti 83 började jag flytta in i det nya huset och ljuschocken gjorde att många plantor blev solbrända, så jag fick snabbt sätta upp skuggväv. Sedan började det växa något otroligt och blommade gjorde dom om och om igen som vansinniga, ingenting stämde längre, den sista Notocactus blommade över julhelgen och den första Neochilenian började blomma den 12 januari i en temperatur på + 7-10 grader, allt utan vattning som upphörde i början av oktober.

Hur våren-sommaren 84 skall bli kan man undra, men knopparna står tätt så det blir nog en explosion.

Hälsningar
Hans Björding
Backsippegågen 14
311 00 Falkenberg
Sverige

»EUPHORBON«

kan være meget farlig!

I en meget interessant artikelserie her i KAKTUS har Peter Brandt Pedersen og Hans Grønlund vist os Euphorbiasslægtens forskelligartethed og skønhed. Dette vil sikkert have til følge, at der opstår en voksende interesse for den... og det er kun godt. Men netop derfor mener jeg, at det er på sin plads med en lille tilføjelse.

Det er vel bekendt af de fleste plantevenner, at Euphorbiasslægtens mælkehvide plantesaft kan være farlig. Den indeholder giften »Euphorbon«! Ved omgang med planterne kan saften ved kluntethed, uheld eller letsindighed komme i kontakt med øjne, munden eller åbne sår (hudafskrabbinger) og derved forårsage smertefulde ætsninger, forgiftninger og sundhedsfarlige skader. Kommer det i munden, spiserøret eller maven, ja så kan det være dødeligt.

Den friske plantesaft er mælkevid og dermed tydelig at se. Denne påfaldende farve forsvinder hurtigt, når saften tørrer. Så bliver den nemlig gennemsigtig ... altså næsten usynlig ... og det gør den under visse omstændigheder særlig farlig.

Der kan her kun gives det gode råd, at man, når man skærer Euphorbiastiklinger, eller når man ompotter og lign., altid bør bære beskyttelsesbriller og handsker. Man skal efter endt arbejde, eller hvis man ind imellem spiser eller drikker, ubetinget rengøre sine hænder grundigt – virkelig meget grundigt. Tro ikke at det er så selvindlysende, at det ikke er nødvendigt udtrykkeligt at gøre opmærksom på dette. Den mulige fare har desværre for mange chancer i hverdagen, og før man venter det, er uheldet sket.

En planteven i England (det kan ske overalt) arbejdede i sin samling, skar stiklinger og plantede om ... deriblandt også Euphorbia. Efter nogle timer skulle han, som det jo sker, på toiletet. Han lod tingene ligge og skyndte sig derhen. Resultatet var katastrofalt! Han måtte på sygehus og under lægebehandling. Hvad var der sket? Slimhinderne omkring endetarmsåbningen er meget tyndhudede og plante-

saften havde forårsaget smertefulde ætsninger der. Den minimale kontakt med giften havde haft en voldsom virkning, for han havde i hastværket glemt at vaske sine hænder, før han gik på toiletet. Smerterne er ubeskrivelige. Til alt held fik han ingen varige men heraf.

Senere erfarede vores planteven, når han snakkede med venner om det skete, at han slet ikke var den første, for hvem det var overgået. Ikke så få havde allerede gjort en lignende erfaring. De havde aldrig før omtalt det og gå slet ikke skrevet om det. Det er ikke til at vide om det skamfuldhed eller ukendskab til de rette sammenhænge, der har afholdt dem fra det. Ihvertfald var den enkeltes personlige erfaring forblevet en hemmelighed. Alle var alene med deres smerte og delte den ikke med nogen.

Jeg erfarede disse begivenheder fra et af ofrene og har så tit som muligt videre fortalt dem for om muligt at spare andre planteelskere for lignende smertefyldte erfaringer.

Om den slags er der aldrig nogen der fortæller i de kostbare fagbøger, hvor det videnskabelige ellers spiller en stor rolle.

Euphorbon er en gift, som til dato endnu ikke er blevet fyldestgørende undersøgt. Man kender kun nogle af dens virkninger. Ved obduktioner af lig har man fundet åbne ætsninger i tarmvæggene og mavesækken. Andre virkninger er kendt fra de indfødtes brug af giften. De bruger Euphorbiasaft til pilegift, når de er på jagt. Og de bruger den til at bedøve fiskestimer med, for kort at nævne nogle enkelte eksempler.

Modgift

Erfarne professionelle gartnere benytter saften fra *Aeonium lindsey* som modgift, når de får saften i sår. Under alle omstændigheder kan det kun anbefales at søge læge i tilfælde af uheld med Euphorbiasaft.

Helmut Broogh

(Oversættelse: Erik Holm og Bjarne Kjempff)

Coryphantha macromeris

Plantan på bilden beställde jag från Karlheinz Uhlig någon gång under våren 1982, men när jag skrev i dess nemn – *Coryphantha macromeris* – på beställningslappen var allt jag visste om arten att den hade rödaktiga blommor och var »rätt läcker«. Detta enligt min gode vän Mats Eriksson. När så paketet från farbror Uhlig anlände efter ett par veckor trodde jag knappt mina ögan. Är det där en *Coryphantha macromeris*? undrade jag skeptisk, trots att jag aldrig sett vare sig någon levande planta eller fotografi förut. Jeg hade aldrig sett något liknande, och hade definitivt inte trott att en *Coryphantha* kunde se ut så där. Den liknade mest en missväxt *Dolichotele longimamma* med sina långa, feta spenar till vårtor. Taggarna var grå och sköra; några areoler hade lossnat och blottat halva sidan av plantan, och i toppen satt några äcklige, svarta och genommöglade knopp-

rester kvar från föregående sommar. Den gode Uhlig har sänt oss felaktiga plantnamn förr om åren så vi slog genast upp Backeberg's Cactus Lexicon och letade fram beskrivningen, och kunde till slut, till vår lättnad, läsa att den trots allt skulle se ut så som den gjorde.

Sommaren 1982 rann iväg utan att det hände något med den nyförvärvade plantan. Nykomlingar i samlingen brukar ju som bekant inte vilja vare speciellt blom- eller växtvilliga den allra första säsongen, utan de brukar mest stå i ett hörn och sura. Så gjorde även denna planta. Men så hände något oväntat. I sena augusti fick den plötsligt två, härliga knoppar i toppen! Glädjen var stor, och det gick knappt en dag den följande veckan då man inte prockade fram någon kamtusbok ock läste den engelska beskrivningen: »5-6,5 cm. long, 6-8 cm. Ø, from the base of

the furrow, funnel form, deep pink to purplish-pink, with a darker stripe....» Man tuggade fradga av upphetsning!

Vecka efter vecka gick, men ingenting hände. I september upptäckte jag till min stora besvikelse att knoppen torkat in.

Men skam den som ger sig. I oktober gav jag den ett gynnsamt läge nere i källarens övervintringsrum med ca. 10 grader som medeltemperatur, där den fick vara fram tills mitten av april då den fick ett varmare läge och lite vatten. I juni fick den knopp igen, och den här gången skulle de inte torka in, det hade jag bestämt. Knoppen växte og växte och så äntligen i slutet av juli kunde den vika ut sina långa, fransiga petaler tillsin ägares stora förtjusning. Och det var sannerligen något som hade varit värt att vänta på. Blomman var ca. 8 cm. bred, ljus rosa med mörkare mittstrimmor, och längst ner mot botten brun-svart. En vacker syn minsann. Blomflugorna var som galna i den och jag hade svårt att hålla dom borta ved fotograferingen.

Lite historik. *Coryphantha macromeris* har inte alltid funnits under släkt-namnet *Coryphantha*. Ack nej. Den beskrevs först av den tyske läkaren Georg Engelmann år 1848f under namnet *Mamillaria macromeris* (macromeris är latin och betyder »stör-vårtig«), men det gillade inte Dr. Poselger som 1853 ville ha in den i *Echinacactus*. Sedan dröjde det hela trettioåttio år innan något nytt bände, nämligen 1891. Otto Kuntze la då sina flottiga labbar på arten och placerade in den i sitt jätte-släkte *Cactus*! Sedan var det äntligen Orcutt's tur att sätta in den i *Coryphantha* 1922, och samma nomenklatur höll sig även Britton & Rose med i sitt stora verk »The Cactaceae« 1923. Men än är sagan inte slut; Backeberg som var igång och härjade under 30-talet kunde förstås inte låta bli att ge arten ett alldeles nytt, eget släktnamn – *Lepidocoryphantha* (lat. = fjällig *Coryphantha*). Rätten till eget släkte var enligt honom att arten bl.a. har fjäll på fruktämnet.

Den lär också ha hetat *Thelocactus macromeris*, och om jag har förstått det hela rätt namngiven av bl.a. L. Benson. Det hela verkar dock ha varit ett missförstånd och han anser nu mera, liksom de allra flesta, att det skall heta *Coryphantha macromeris*.

C. macromeris växer i staterna Texas och New Mexico, U.S.A., där den kan bilda halvmeter breda tuvor genom sin rikliga skottbildning. I kultur får man nog räkna med en fem till sex år innan den blom-

mar. Enligt böckerna skall den vara något känslig för överbevattning, så där kanske man gör rätt i att hålla igen lite. Man bör också se till att de röda spinnkvalsterna inte biter i den för mycket. Tyvärr är plantan på bilden inte lika vacker idag, då ett hundratal av de ovan nämnda mikro-monstren lyckades ha en massorgie under några veckor. Den är så gott som täckt av en rostbrun färg, som jag trots allt hoppas ska växa bort under kommande sommar.

Coryphantha macromeris har även en variant, v. *ru-nyonii*. Den skiljer sig genom att ha kortare och färre taggar, samt mindre blommor.

Håll utkik efter den i frö- og plantlistor!

Mats Nilsson

Torsvedsv.12

632 39 Eskilstuna

Litteratur:

L. Benson – *The Cacti of USA and Canada*, 1982

C. Backeberg – *Cactus lexicon*, 1976

Ribe & Subik – *The illustr. encyclopedia of Cacti and other Succulents*, 1981

Euphorbia resinifera. En af de giftigste repræsentanter for slægten. Pas på den! Findes i mange af vore samlinger.

Foto: Erik Holm.

BØGER OG TIDSSKRIFTER

Handbook of Cultivated Sedums

af Ronald L. Evans

Forlag: Science Reviews Ltd. 40 The Fairway, Northwood, Middlesex HA 6 3 DY England.

Udgivet februar 1984.

ISBN 0 905927 41 9

Format: 17,2 x 25 cm.

Indhold: 344 sider med 206 farvefotos og 332 sort/hvide tegninger. Indbundet.

Bestilles hos udgiveren eller boghandleren.

Pris: £ 15,- (incl. porto)

Med denne håndbog får vi for første gang ved hjælp af fotos, tegninger og tekst, anskueliggjort Sedumslægtens forskellighed og skønhed. Forfatteren er i de engelsktalende lande en velkendt ekspert på dette område.

Planteglæden kan snart vækkes, når man gennembladrer det rigt illustrerede værk. Beskrivelserne er kortfattede, men fyldestgørende og uden for meget »videnskabelig ballast« og de bliver derfor letforståelige og dermed nyttige.

Tilsammen bliver vi præsenteret for mere end 200 forskellige Sedums. Indholdsfortegnelse og kildeangivelse afrunder denne grundigt gennemarbejdede fagbog. Den er meget anbefalelsesværdig og hører til i biblioteket hos enhver planteven, der interesserer sig for sukkulenter. Et lignende værk findes ikke på bogmarkedet.

Helmut Broogh.

(Oversættelse: Bjarne Kjempff)

BLV Handbuch der Kakteen

Af Hans Hecht

Forlag: BLV Verlagsgesellschaft, Muenchen, Wien, Zurich.

ISBN 3-405 • 12202-3 / 1982.

Format: 17,1 x 21,5 cm.

Indhold: 391 sider, 306 farvebilleder, 92 sort/hvid tegninger. Indbundet og med firefarvet smudsomslag.

Pris: DM 54,-

Navnet på forlaget og dets bomærke BLV har altid fortalt mig, at her bliver der tilbudt mig megen nyttig sagkundskab og altid førsteklases illustrationer. Denne forventning bliver yderligere bestyrket hos mig ved at se den foreliggende bog.

Dr. Hans Hecht har i mange år været en kendt fagmand indenfor dyrkningen af Kaktus/Sukkulenter og som en mand, der kan overføre sit praktiske

kendskab til læseværdige bøger. Han har forfattet adskillige fagbøger og bidraget med mange artikler til internationale tidsskrifter.

Efter en almen begyndelse, indeholder denne fagbog i sin første del alt hvad der kan være nyttigt for kaktusliebhaber m.h.t. plantepleje. I diverse kapitler bliver der givet detaljerede oplysninger om jordblanding, sygdomme, skadedyr etc. Endvidere gives et regulært »Arbejdsprogram« for et års forløb. Der bliver også henvist til litteratur for viderekomende og sammen med det omfangsrige stikordsregister gøres det let, at finde ønskede enkeltheder eller emner. I anden del af bogen gennemgås kaktusarterne med varieteter, såvel som planternes oprindelsessteder.

En væsentlig hjælp til orientering er de godt fotograferede og meget godt trykte billeder med en stor detaljerigdom. (Foto: Hermann Eisenbeiss). Dette bevirker at selv den læser, der ikke har noget særligt kendskab til tysk, får noget at vide ved bare at betragte billederne og glæde sig over dem.

Helmut Broogh

(Oversættelse: Bjarne Kjempff)

MEDLEMMERNES HJØRNE

BREVKASSEN

Spørgsmål:

Jeg søger efter planter – og lur på om det er noen som har å selge. Er det noen som har disse plantene:

Conophytum mundum

Conophytum wettsteinii

Pereskia aculeata

Pereskia grandifolia

Hilsen

Svenn Johnsen,
Elgesetergt. 17,
7000 Trondheim,
Norge

Svar:

Disse spesielle *Conophytum* ved jeg, du kan erhverve hos en privatsamler, Hr. Georg Sill, D-2391 Ellund, Sydslesvig, og de to *Pereskia* hos kaktusgartner H. van Donkelaar, Werkendam, Holland.

H. Keil.

Der findes sikkert mange af NKS's medlemmer, som er i stand til at levere en stikling af de omtalte *Pereskia*er. Svenn Johnsen venter sikkert spændt på at høre fra jer.

Red.

Eulychnia

er en lille slægt af søjlekaktus, man ofte ser nævnt i forbindelse med *Trichocereus*, men hårdførheden har *Eulychnia* ikke arvet fra *Trichocereus*. Ved varmesvigt i drivhuset, hvor temperaturen gik ned på nul grader, var det kun eksemplarer af *Eulychnia*, der spontant viste utilfredshed ved skadepletter.

H.K.

Skriv dansk

Alle henvendelser, spørgsmål og besvarelser i forbindelse med vores BREVKASSE sker naturligvis på dansk, selv om jeg bor uden for Danmarks grænse. Dette på given foranledning.

Hans Keil

Trichocereus spachianus

Blandt de vinterhårde kaktus i stenhøjen står en *T. spachianus*, der i 5 år har været ude fra marts til oktober/november. Da den nu er så stor, at den ikke kan flyttes ind om vinteren, blev den i vinter ude, kun dækket af folie. Da vinteren ikke har givet frostgrader langt under + 10, har *spachianus*'en klaret det.

H.K.

KØB – SALG – BYTTE

Sælges: Brian Lamb/ Cacti & other Succulents, bind 1-5 kr. 400,-. Begynderbøger: Rauh/ Schöne Kaktusen und andere Sukkulenten, kr. 40,-. The Observer's book of Cacti and other Succulents, kr. 25,-. Samlerens Store Kaktusbog/ Haage, kr. 125,-. Henv.

Peter Hansen

Stolsbjergvej 20, Gjerlev, Tlf. (06) 47 47 68

Bytte: Haves, *Bulbine frutescens*, *Gymnocactus roseanus*, *Eberlanzia spinosa*, *Kedrostis africana*, *Mamm. beiselii*, *Mamm. carmenae*, *Feroc. hererae*, *Feroc. melocactiformis*, *Pseudolobivia obrepanda*, *Echinocactus polycephalus*, *Leuchtenbergia principis*, *Turbiniacarpus polaskii*.

Ønskes: Alt hvad der er hårdfør, Agaver, *Yucca* eller planter med roerod, eller andre planter.

Marianne & Elo Mortensen,

Kaktushuset, Klintholm Havnevej 86,
4791 Borre. Tlf. (03) 81 92 94

Købes: Følgende kaktusser eller stiklinger har interesse: *Pelecypora aselliformis*, *Lophophora williamsii*, *Obregonia denegrii*, *Epithelantha micromeris*, *Mammillaria micromeris*, *Mammillaria heyderi*, *Aztekium ritteri*, *Trichocereus pachanoi*.

Michael Andersen,

Bagsværd Hovedgade 99, 14 sal, lejl. N
2880 Bagsværd, Tlf. (02) 98 15 17

Rettelse:

I KAKTUS, 1984 nr. 2 havde der indsneget sig nogle fejl i *Ceropegia*artiklen. Redaktøren havde stirret sig blind på en forkert stavemåde af *Ceropegia*. Fig. 7 skal hedde *Ceropegia somalensis*.

Red.

– næste gang De kommer til

KØBENHAVN

bør De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri

Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i

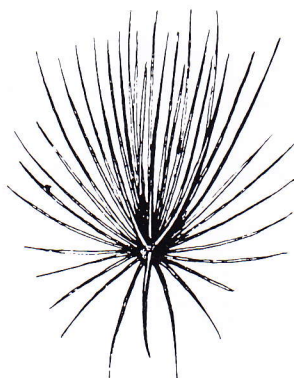
KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser

Kaktusgødningen SUKUROL føres

Tidligere årgange af »KAKTUS«

Nedennævnte årgange af KAKTUS kan købes ved henvendelse til Palle Carlsen, Tingvej 57, DK-8543 Hornslet, tlf. (06) 99 47 06. Betaling: Check eller på giro nr. 2 18 22 89.

Årgang 5-8: 5 kr. pr. nr. Årgang 9-18: 10 kr. pr. nr. Følgende nr. er udsolgt: 5. årg. nr. 2, 9. årg., 13. årg., 14. årg. nr. 1.

HAR DE PRØVET

AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret?

Få et gratis prøvenr. af vort medlemsblad »Orchideen«, der kommer 10 gange årligt.

Kontingent kr. 125.

DANSK ORCHIDE KLUB

Solsikkevej 7,
4600 Koge.

INDKØBSCENTRALEN

Nordisk Kaktus Selskabs indkøbscentral skaffer potter, gødning og andre ting, vi har brug for i vor hobby. Salg af N.K.S.-emblemer og N.K.S.-kuverter foregår også gennem indkøbscentralen. Henvendelse til:

IB HOLM

Kirkebækvej 52
DK-8800 Viborg
Tlf. (06) 61 18 05 - Giro 6 60 02 63

MÅ IKKE BØJES!

KAKTUS

Stort udvalg i frøplanter og sjældne importplanter samt mange arter *Sempervivum*, *Papyrus* og andre prydgæsser.

Bent Jørgensen

Vejlegårdsvej 99 – Vallensbæk
2620 Albertslund – Tlf. (02) 64 50 95
Plantelister udsendes ikke

Allerede før De når Hamborg, kan De finde vort kaktusgartneri

»Klein Mexiko«

Vi har et stort sortiment af interessante planter til Dem. De er velkommen til et besøg til enhver tid, - undtagen mandag! Grupper helst forudanmeldelse. - Ingen forsendelser. Ny vinterlukning: Fra jul til ca. midt i marts.

KAKTUSGARTNERI »KLEIN MEXIKO«

Wolfgang Schnelle
D-2067 Reinfeld/Holstein
(Vejen Reinfeld - Bad Segeberg)

DER KAKTEENLADEN

Jörg Köpper

Lockfinke 7 - D-5600 Wuppertal 1

Vi har et stort udvalg i artikler til vores hobby og et stort udvalg af kaktusbøger - også antikvariske. Skriv efter vores gratis postordrekatalog og bogliste.

KARLHEINZ UHLIG

Frø - Kulturplanter - Import - Eksport
Lilienstr. 5 - Postbox 1107
D-7053 KERNEN i. R.

TILBUD:

Frailea pullispina	DM 7- 8
Neoporteria villosa	7-12
Submatucana aureiflora	12-16
Beaucarnea gracilis	8-15
Ceropegia dichotoma	12
Euphorbia esulebta	25
Euphorbia tuberculatoidea	25
Nolina recurvata	10

WHITESTONE GARDENS LTD.

Sutton-under Whitestonecliffe,
Thirsk, N. Yorks. YO7 2PZ, England

Specialist i postordrer af kaktus og andre sukkulenter, bøger, frø m.m. Send tre internationale svarkuponer (post) for vor fuldt illustrerede 36 sideres prisliste, som indeholder verdens mest omfattende bogliste.

Ing. H. van Donkelaar

Lantje 1 a - Postbus 15
NL-4250 DA Werkendam - Holland

Betydeligt udvidet sortiment i sukkulenter, kaktus samt andre sjældne planter. Ny planteliste sendes mod forudbetaling af 3.50 hfl. Frøliste gratis.

Alle henvendelser kan ske på dansk!